

dem, naar de ellers ikke kunde blive anbragte, thi i modsat Fald kunde der jo ikke faaes Rente.

Tjehnering: Det er ganske vist, at Statskassen beviser de Paagjældende en Tjeneste ved at modtage Pengene, naar der ellers ikke kan skaffes de fornødne Renter; men det er just den Tjeneste, den ikke skal gjøre dem. Statskassen er ikke til, for at gjøre den Art private Tjenester, og det er altid vanskeligt for en Statskasse at belemre sig med megen svævende Gjælb, netop fordi man ikke kan vide, naar Capitalen skal gives tilbage. Derfor er det den eneste rette Betragtning, at det er vedkommende Minister, som skal paasee Opfølgelse og andre Vilkaar. Dersom der til Statskassen til 4 pCt.s Rente var indleveret en uopfølgelig Sum, saa at Renten kun var den, som skulde tilsvares, vilde Statskassen intet Tab lide; men i det Tilfælde, at Summen kan opføres, vil det være ufordeelagtigt for denne, skjøndt den vistnok, som sagt, viser de Paagjældende en Tjeneste. Det er imidlertid ikke min Hensigt her at tale mod Loven, og det er heller ikke min Hensigt at stille noget Ændringsforslag; men det er kun mit Ønske at vide, hvad man har tænkt sig ved, at Enkeltmand skulde kunne indlevere Summer i Statskassen, og at dette kunde anses for at tjene til Selveieendoms Fremme. Jeg kan begribe, at man kan fremme Selveieendom ved at laane Penge ud; men jeg begriber ikke, hvorledes det kan ske ved at Folk betale deres Penge ind i Statskassen. Jeg begriber meget godt, at man dermed vil sige, at naar vedkommende Giere af det nærværende Bøndergods vide, at de kunne betale deres fideicommissariske Bestikkelser ind til Statskassen og derved faae en sikker Forrentning, skulde det friste dem til at opgive deres fideicommissariske Bestikkelser. Men jeg troer egentlig ikke, at vi paa den Maade skulle sætte en Præmie for Selveieendoms Erhvervelse, og jeg troer, at dersom dette skulde indsættes som svævende Gjælb i Statskassen, saa var det et Misgreb. At aabne Statskassens Bøger for Insriptioner af den Art, hvorfor man saa kom til at skylde Renter, det er nu en anden Sag; men naar man derimod saaledes gjør sig til Pengesforvalter,

saa maa man altid have Summerne paa rede Haand til Udbetaling, og denne Udbetaling vil som oftest netop skee i det Dieblit, da Staten er meest forlegen. Altsaa, hvad jeg her udtaler, det er som sagt ikke for at gjøre nogen Indsigelse mod Loven, men det er, for at gjøre opmærksom paa, at man skal meget vogte sig for at benytte den, meget vogte sig for at gjøre Brug af den.

Nothe: Det forekommer mig, at det Standpunkt, hvorfra man skal betragte det foreliggende Lovudkast, er meget beslagtet med det, som er gjort gjældende ved en anden Sag, som allerede idag har været under Discussion, nemlig det, at der egentlig ikke kan være væsentlig Spørgsmaal om, paa Grund af Omstændighederne, at gaae ind paa Sagens egentlige Realitet; men at, hvad her skal afgjøres mere er, hvorvidt man skulde fastsætte en vis Tid inden hvilken dette Realitets-Spørgsmaal maa iages under Overveielse. Thi det kan vistnok ikke nægtes, saaledes som det allerede her idag er antydet, og saaledes som det ogsaa under de Forhandlinger, som have fundet Sted i Landstinget, er bleven fremhævet, at der med Hensyn til Sagens Realitet kunde være væsentlige Betænkkeligheder men at man ikke godt kunde indsee, hvorledes man skulde komme ud over disse Betænkkeligheder i nærværende Dieblit, da Statskassens Forhold er saaledes, at det vilde være vanskeligt for den at befrie sig for den Gjælb, som paahviler den. Og da det jo paa den ene Side er en Nødvendighed for Statskassen at gjøre Laan under Betingelser, som i og for sig ere langt mere byrdefulde end de, under hvilke der her er Tale om at optage saadanne Laan, saa forekommer det mig, at man under saadanne Omstændigheder maa indrømme, at Statskassen ikke med Lethed kan befrie sig for de Byrder, som allerede paahviler den; medens der paa anden Side ingen synderlig Fare er for, at Statskassen vil blive mere bebyrdet, end tidligere med Gjælb af denne Natur; thi naar Vedkommende, saaledes som det er Tilfældet for Dieblittet, med Lethed kunde gjøre deres Penge langt mere frugtbringende paa mangfoldige andre Maader end ved at indbetale dem i Statskassen, ville ikke mange føle sig